

A colección e a súa xestión técnica

Alexandra Cabana Outeiro
Asun Carballo Rodríguez

Santiago de Compostela - 19 de marzo de 2025

A colección

- **Documentos e recursos**, en **diversos soportes**, ao servizo das **persoas usuarias** para o desenvolvemento das actividades de ensino e aprendizaxe, do traballo coa información e a lectura con distintas finalidades.
- Localizada na **biblioteca escolar** e **noutros espazos do centro** (aulas, departamentos, sala de profesorado, zonas de lectura externas á BE...).
- Todos os documentos teñen que estar **rexistrados** na Biblioteca Escolar.

Características da colección

Variada

Inclusiva

Equilibrada

Personalizada

Actualizada

Características da colección

Variada

- Materiais de **ficción**: narrativa, poesía, teatro, álbum ilustrado...
- Materiais de **non ficción** para o tratamento dos diversos contidos curriculares e outros fins e coñecementos.
- Materiais para o **apoio á diversidade**.
- Materiais para o **profesorado** e as **familias**.
- **Materiais elaborados** polo alumnado e o profesorado.
- **Publicacións periódicas** (xornais, revistas, boletíns...).

Características da colección

Personalizada

- Unha **colección non mimética**, propia, que responda a realidades diversas e que estea relacionada coa súa contorna.

Inclusiva

- Unha colección **que apoie a diversidade** do centro escolar: atención ás necesidades educativas específicas, atención ao alumnado inmigrante, integración das distintas orientacións sexoafectivas...

Equilibrada

- Directrices IFLA para a Biblioteca Escolar (2015):
  - 60% **non ficción** e 40% **ficción**.

Colección actualizada

**Obsoletos
ou sen
calidade**

Deteriorados

**Aqueles que
teñen certa
antigüidade**

**Non
pertinentes**

**Duplicados ou
redundantes**

Recursos dixitais

Selección de
recursos dixitais

Nos espazos web da
biblioteca escolar

Plataforma dixital de
lectura e préstamo

E-LBE.2

INICIO

IDENTIFICARSE 🔍

XUNTA DE GALICIA | CONSELLERÍA DE EDUCACIÓN, CIENCIA, UNIVERSIDADES E FORMACIÓN PROFESIONAL

E-LBE.2 LECTURA DIXITAL PARA AS BIBLIOTECAS ESCOLARES

PLATAFORMA DE PRÉSTAMO DE CONTIDOS DIXITAIS

A plataforma de préstamo dixital E-LBE.2 procura ampliar as experiencias lectoras da comunidade educativa a través da lectura dixital e as posibilidades que ofrece para a mellora da competencia lectora e dos hábitos de lectura entre os máis novos.

BIBLIOTECAS ESCOLARES DE GALICIA

Criterios de selección

Contexto e variedade editorial

Montse Pena, 2024

Calidade
(literaria e estética)

Adecuación
(competencia lectora
e intereses)

Combinación
(obras canónicas e
novidades)

Variedade
(obras, temas e persoas
destinatarias)

Teresa Colomer, 2015

Procedementos para a selección

Libros para as medras

Pilar Sampedro

Disponible
tamén en
E-LBE-2

Procedementos para a selección

Organizacións e asociacións

[IBYY](#)

[GALIX](#)

[LEER.ES](#)

Recomendacións persoais

[Diario cultural na RTVG](#)

[La coleccionista](#)

[Libros para as medras](#)

[Lectureo](#)

[Libros e libros](#)

BIBLIOTECAS
ESCOLARES
DE GALICIA

Pasos para configurar a colección

Biblioteca do CEIP Plurilingüe de Monforte de Lemos

Analizar e coñecer os
fondos cos que conta a
biblioteca do centro

Realizar unha
expurgación dos
fondos

Localizar todos os
materiais espallados
por distintos espazos
do centro

Crear un Plan de
adquisicións

BIBLIOTECAS
ESCOLARES
DE GALICIA

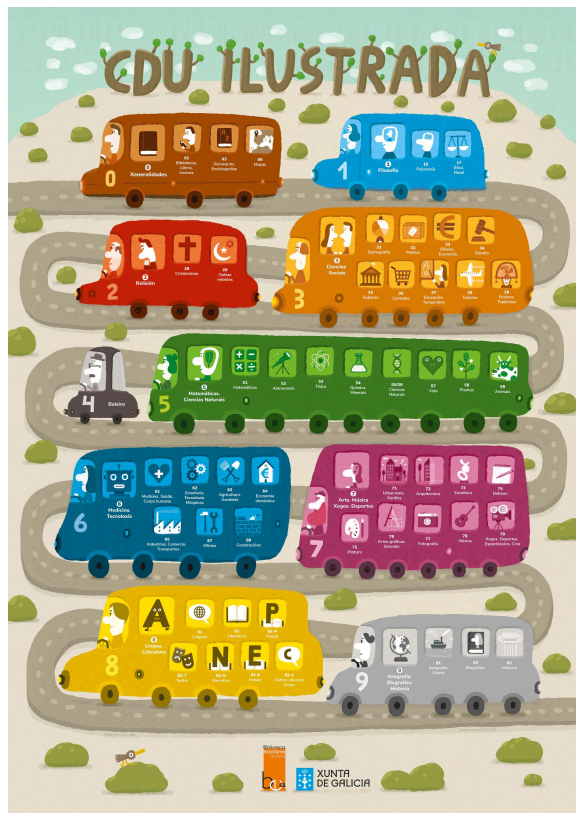

A organización da colección

- **A organización é un pilar básico** do funcionamento da colección e da biblioteca
- **Sistema estandarizado adaptado** ás bibliotecas escolares e á nosa propia
- **Visible** (sinalética) e **coñecida** (formación de persoas usuarias)
- **Física** (distintos espazos da BE) e **virtual** (OPAC)

A CDU e a signatura topográfica

Táboa simplificada da CDU para as bibliotecas escolares galegas

0 XENERALIDADES, DICIONARIOS, ENCICLOPEDIAS

- 01 Bibliografías, Catálogos
- 02 Biblioteconomía
- 03 Enciclopedias e dicionarios
- 05 Publicacións seriadas, publicacións periódicas. Anuarios

1 FILOSOFÍA, PSICOLOXÍA

- 14 Filosofía
- 15 Psicoloxía
- 16 Lóxica. Epistemoloxía. Teoría do coñecemento
- 17 Moral. Ética

2 RELIXIÓN

- 21 Relixións primitivas e prehistóricas
- 22 Relixións do Loxnaxo Oriente
- 23 Relixións hindús
- 24 Budismo
- 25 Relixións da antigüidade
- 26 Xudaísmo
- 27 Cristianismo
- 28 Islamismo
- 29 Movementos espirituais modernos

3 CIENCIAS SOCIAIS

- 30 Teorías, metodoloxía e métodos nas ciencias sociais
- 31 Demografía. Socioloxía. Estatística
- 32 Política
- 33 Economía
- 34 Dereito
- 35 Administración pública. Goberno. Asuntos militares
- 36 Traballo social. Axuda social. Vivenda. Seguros
- 37 Educación
- 39 Antropoloxía. Etnografía. Usos. Costumes. Tradicións. Mitoloxía

4 (baleiro)

O número 4 está baleiro

5 MATEMÁTICAS, CIENCIAS NATURAIS

- 50 Xeneralidades sobre as ciencias puras
- 51 Matemáticas
- 52 Astronomía. Astrofísica. Investigación espacial
- 53 Física
- 54 Química. Cristalografía. Mineraloxía
- 55 Ciencias da Terra. Ciencias xeolóxicas
- 56 Paleontoloxía
- 57 Bioloxía
- 58 Botánica
- 59 Zooloxía

6 CIENCIAS APLICADAS, MEDICINA, TECNOLOXÍA

- 60 Biocitoloxía
- 61 Medicina
- 62 Enxeñaría. Tecnoloxía
- 63 Agricultura. Silvicultura. Zootecnia. Vida silvestre
- 64 Economía doméstica. Ciencia doméstica. Cociña
- 65 Industrias da comunicación e o transporte
- 66 Tecnoloxía química. Industrias químicas e afíns
- 67 Industrias, comercios e oficios diversos
- 68 Industrias, oficios e comercio
- 69 Industria da construción. Materiais de construción
- 71 Planificación territorial, urbanismo. Paisaxes, parques, xardíns
- 72 Arquitectura
- 73 Artes plásticas (escultura, numismática, cerámica, orfebrería)
- 74 Debuxo. Deseño. Artes aplicadas e artesanía
- 75 Pintura
- 76 Artes gráficas. Gravado
- 77 Fotografía
- 78 Música
- 79 Diversións. Espectáculos. Xogos. Deportes. Cine

8 LINGUAXE, LINGÜÍSTICA, LITERATURA

- 80 Cuestións xerais relativas á lingüística e á literatura. Filoloxía
- 81 Lingüística e linguas
- 82 Literatura
- 82-C Cómico
- 82-E Ensaio
- 82-N Narrativa
- 82-P Poesía
- 82-T Teatro

9 XEOGRAFÍA, BIOGRAFÍAS, HISTORIA

- 91 Xeografía. Viaxes
- 92 Biografías
- 93 Historia
- 94 Historia de España. Historia de Galicia

Nos fondos documentais de ficción infantil e xuvenil pode resultar de interese distribuír os libros por grupos de idade, identificándolos mediante unha etiqueta ou pegatina de cor diferente.

- Prelectorado (0 a 5 anos)
- Primeiras/os lectoras/es (6 a 8 anos)
- Lectorado autónomo (9 a 11 anos)
- Lectorado experto (12 a 14 anos)
- Xuvenil (15 a 17 anos)
- Lectorado adulto (18 anos ou máis)

82-N
VIL
inc

92
ESC
vid

796
REL
his

39
DOM
her

82-N
PER
gru

XUNTA DE GALICIA

BIBLIOTECAS ESCOLARES DE GALICIA

Data de última actualización: 10-01-2025

O coñecemento humano categorizado na nosa biblioteca

Do universal ó concreto

O mapa da CDU da nosa biblioteca escolar

BIBLIOTECAS ESCOLARES DE GALICIA

As materias

LISTAXE DE TERMOS DE MATERIA PARA AS BIBLIOTECAS ESCOLARES GALEGAS

Achéganse materias comúns que co seu uso na catalogación axudan moito a localizar recursos por temáticas. Trátase dunha listaxe flexible e en permanente actualización segundo as necesidades de catalogación dos recursos nas bibliotecas escolares. Quedan fóra desta listaxe as materias que son nomes de persoa, nomes de entidade, nomes de congreso, títulos uniformes ou termos xeográficos, dado o seu amplísimo abano de posibilidades.

Exemplificamos o uso deste tipo de materias para maior aclaración usando a nomenclatura de materias usada en distintos programas de xestión, como é o caso de Koha-Bescolares:

**Son un elemento básico
para a identificación e
localización de
recursos a través do
catálogo**

**Axudan a establecer
centros de interese,
circunstanciais ou
permanentes**

**Tecen fíos entre a
colección e o
currículo**

O programa de xestión

Proxecto Meiga - Xestión de bibliotecas. Inicio de sesión

 Código usuario >

Contrasinal >

OPEN-SOURCE INTEGRATED LIBRARY SYSTEM

Nome de usuario/a:

Contrasinal:

- Catalogación en rede/en comunidade
- Xestión remota
- Amplos servizos e posibilidades
- Dobre nivel de catalogación: rexistro e ítem
- Vía de acceso a Koha: migración ou Koha 0

A colocación en andeis

Coa base na CDU, na organización alfabética por persoa autora e nos usos dos diferentes espazos

Posible creación de centros de interese, máis ou menos permanentes

Posibilidade de organización dos fondos literarios por nivel de competencia lectora (cómpre estandarización e mediación)

Biblioteca do CEIP Plurilingüe de Monforte de Lemos

Biblioteca do IES da Terra Chá (Castro Ribeiros de Lea)

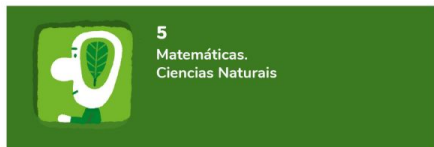
CEIP Sobreira-Valadares, Vigo

CEIP Plurilingüe de Monforte de Lemos

A visibilización: sinalética

Miniaturas do cartel da CDU
ilustrada de Óscar Villán

5 CIENCIAS NATURAIS	51 MATEMÁTICAS
52 ASTRONOMÍA	53 FÍSICA
54 QUÍMICA	55 XEOLOXÍA / METEOROLOXÍA
56 PALEONTOLOXÍA	57 BIOLOXÍA
58 BOTÁNICA	59 ZOOLOXÍA

Adaptación das miniaturas do cartel da CDU
ilustrada de Óscar Villán do CEIP de Outes

A visibilización: sinalética

Biblioteca do IES de Monterroso

Biblioteca do CEIP Virxe do Carme, Sober

A visibilización: campañas de difusión dos recursos

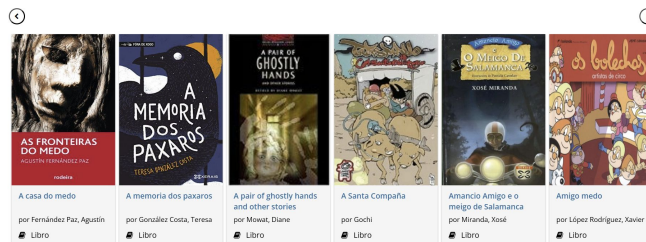

CEIP Laverde Ruiz, Outeiro de Pe...

CIFP Universidade Laboral (Culleredo)

Lecturas... de medol na "IES da Terra Chá, José Trapero Pardo"

- Recursos por efemérides / actividades / proxectos
- OPAC
- Blog, redes sociais, radio
- Expositores, andeis temáticos, mochilas viaxeiras

IES da Terra Chá

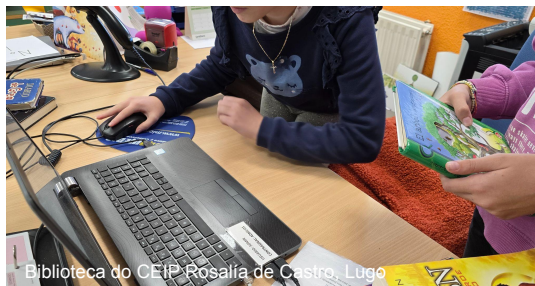

EOI de Ribadeo

A visibilización: formación de persoas usuarias

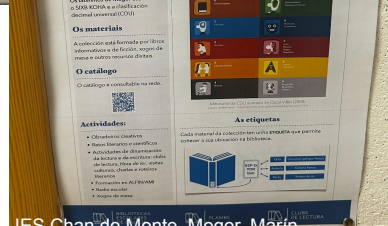
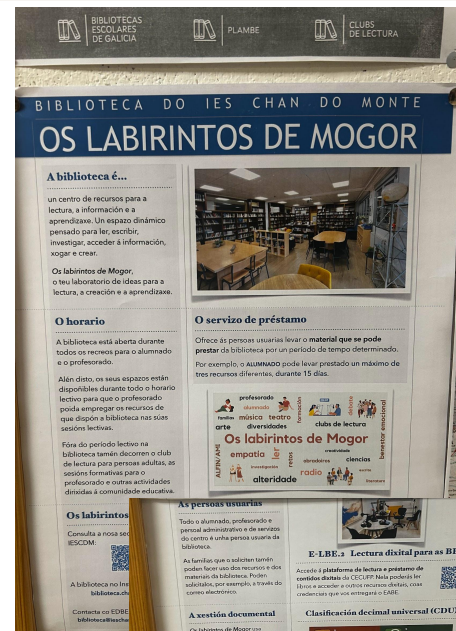
- Persoas destinatarias: alumnado, profesorado, personal do centro e familias
- Actividades sistematizadas, graduadas e variadas:
  - Actividades de formación de persoas usuarias:
    - Coñecer como funciona e como se organiza a biblioteca escolar.
    - Saber buscar os recursos no OPAC da biblioteca.
    - Identificar as fontes necesarias para satisfacer unha necesidade de busca (ou para realizar unha investigación).
    - Saber buscar e usar a plataforma de lectura dixital.
  - Formación na busca e xestión de información (ALFIN/AMI).

Biblioteca do CEIP Rosalía de Castro, Lugo

Biblioteca do CEE Infanta Elena, Monforte de Lemos

IES Chan do Monte, Mogor, Marín

A visibilización: mediación

- Acompañamento na **lectura** e na **busca e xestión de información**
- Desde o equipo e tamén entre iguais (voluntariado) e membros da **comunidade (interxeracionais)**

CEE Infanta Elena, Monforte de Lemos

CEE Infanta Elena, Monforte

IES Leiras Pulpeiro, Lugo

IES de Brión

Documentación de referencia

- [Pautas para actualizar a colección](#)
- [Instrucións para a utilización da plataforma dixital ELBE.2](#)
- [CDU para as bibliotecas escolares galegas.](#)
- [Adaptación das táboas da CDU para as bibliotecas escolares galegas \(versión abreviada\)](#)
- [Adaptación das táboas da CDU para as bibliotecas escolares galegas \(versión estendida\)](#)
- [Táboa simplificada da CDU](#)
- [CDU ilustrada](#)
- [Listaxe de termos de materia para as bibliotecas escolares galegas](#)
- [Avaliación crítica dos fondos](#)
- [Guías de funcionamento de Koha](#)

Referencias bibliográficas

- IFLA-UNESCO (2015). *Directrices para a Biblioteca Escolar*.
<https://repository.ifla.org/items/1fecef11-17f2-44be-b766-b1ebbe953718>
- Colomer, Teresa (2015). "La literatura infantil y juvenil". J. Mata, M.P.Núñez e J. Rienda (coords.). *Didáctica de la Lengua y la Literatura*. Madrid: Pirámide.
- Pena, Montse (3 de abril 2024). *Imos cazar un libro: algunhas claves e recomendacións para seleccionar obras en lingua galega* [Presentación dixital]. Encontros do Plan de Mellora das Bibliotecas Escolares Galegas (PLAMBE) 2024.
https://www.edu.xunta.gal/biblioteca/blog/files/EPLAMBE24_Imos_cazar_un_libro.pdf

Para rematar...

Ao examinar a historia das bibliotecas e a maneira en que as súas coleccións evolucionaron ao longo do tempo estamos a contar, en moitos sentidos, a historia da supervivencia do coñecemento en si mesmo. Cada libro individual que hoxe existe nestas institucións, todas as coleccións que xuntas compoñen corpos máis amplos de coñecemento, son superviventes.

Richard Ovenden